

ע"פ 3458/23 - אחמד שהאב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 3458/23

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המערער: אחמד שהאב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על החלטת בית משפט השלום לתעבורה
בירושלים מיום 3.5.2023 בפ"ל 5847-12-22
שניתנה על ידי כבוד השופטת מ' שביט

בשם המערער: עו"ד אשרף חסן

פסק-דין

ערעור על החלטת בית משפט השלום לתעבורה בירושלים (השופטת מ' שביט; להלן גם: המותב) מיום 3.5.2023 בפ"ל 5847-12-22 (להלן: ההליך), שלא לפסול עצמו מלדון בעניינו של המערער.

1. ביום 31.5.2021 הוגש נגד המערער כתב אישום המייחס לו עבירות של נהיגה ברכב ללא ביטוח לפי סעיף 2א לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970 (להלן: פקודת ביטוח רכב מנועי); נהיגה בזמן פסילה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: פקודת התעבורה); נהיגה ברכב ללא רישיון נהיגה לפי סעיף 10א) לפקודת התעבורה; וכן נהיגה בשכרות לפי סעיף 62(3) לפקודת התעבורה (פ"ל 11956-05-21; להלן: ההליך הראשון).

2. ההליך הראשון נוהל תחילה על ידי השופט נ' מהנא, אשר הורה ביום 2.1.2022 על התלייתו בשל אי ביצוע

עמוד 1

צווי ההבאה שהוצאו בעקבות אי התייצבות המערער. ביום 3.1.2023 הודיעה המשיבה כי עלה בידה לאתר את המערער ולפיכך ביקשה לחדש את ההליך נגדו. ההליך הראשון נותב לטיפול של השופטת מ' שביט ובהחלטתה מיום 4.1.2023 הוא חודש ונקבע דיון הקראה בפניה. במהלך דיון ההקראה שהתקיים ביום 3.5.2023 כפר המערער במיוחס לו, ומשכך הורה המותב על קביעת דיוני הוכחות ליום 21.11.2023 וליום 26.11.2023.

3. ביני לביני, ביום 14.12.2022 נפתח ההליך נושא הערעור דנן, שעניינו כתב אישום שהוגש נגד המערער המייחס לו, בין היתר, עבירות של נהיגה ברכב ללא ביטוח לפי סעיף 2א לפקודת ביטוח רכב מנועי; נהיגה ברכב ללא רישיון נהיגה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה; נהיגה בשכרות לפי סעיף 62(3) לפקודת התעבורה; וכן אי שמירת רווח והתנהגות הגורמת נזק לפי תקנות 21(ב)(2) ו-49 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, בהתאמה.

4. ביום 3.5.2023 - באותו היום שבו התקיים דיון הקראה בהליך הראשון - נקבע בפני המותב גם דיון הקראה בהליך דנן, אשר נדחה מספר פעמים עקב בקשות דחייה שהגיש בא-כוח המערער. כעולה מהפרוטוקול, בפתח הדיון ביקש בא-כוח המערער להורות על פסילת המותב מלדון בהליך מן הטעם שהמותב דן בהליך הראשון המתנהל בעניינו של המערער. בהקשר זה נטען כי "החשש הוא שתהיה השפעה כזו או אחרת של תיק אחד על ההחלטה בתיק שני בגלל רושם שיוכל להיווצר מתיק אחד שישפיע על התיק השני ועל שיקול הדעת בתיק השני". המשיבה, מצידה, התנגדה לבקשה בציינה כי "המותב בפניו מתנהלים התיקים מקצועי ויודע לעשות הבחנה בין טענות תיק אחד לעומת טענות בתיק אחר" והוסיפה כי "[בין] ניהול התיק הספציפי לתיק האחר תחלוף תקופה מסוימת לכן אני סבורה שאין סיבה להעברת התיק".

5. המותב דחה את הבקשה על אתר בקבעו כי העובדה שהמותב דן בהליך אחר בעניינו של המערער אינה מקימה כשלעצמה עילת פסלות. בהקשר זה צוין כי "מטבע הדברים כאשר לנאשמים מתנהלים מספר תיקים בבית משפט בו מספר שופטים מצומצם מצב דברים כאמור הינו מצב אפשרי אשר יכול ויתקיים במקרים נוספים". עוד הבהיר המותב כי "בית המשפט דן בכל תיק לגופו, הכרעתו ניתנת בהתייחס לעובדות הדורשות הוכחה באותו התיק וגם התרשמותו מהעדים הינה התרשמות מהעדויות המסוימת אותה הם מוסרים בתיק המסוים". בנסיבות אלה, נקבע כי העובדה שעניינו של המערער נדון בפני המותב בהליך נוסף אין בה כדי להקים חשש ממשי למשוא פנים בניהול ההליך דנן. לפיכך, בקשת הפסלות נדחתה והמותב הורה על דחיית דיון ההקראה ליום 21.5.2023.

6. מכאן הערעור שלפניי. המערער עומד על טענתו כי מן הראוי להעביר את ההליך לשופט אחר מאחר שהמותב דן בהליך הראשון המתנהל בעניינו. בהקשר זה מצוין המערער כי העבירות המיוחסות לו בהליך דנן דומות לעבירות נושא ההליך הראשון וכי קו ההגנה שנוקט המערער בשני ההליכים דומה בעיקרו. עוד נטען כי הואיל ובכל אחד מן ההליכים מעידים עדים שונים, "הכרעתו של בית המשפט תתבסס אך ורק על הערכת המימונתו של המערער"; וכי "במסגרת ההליך עלול המותב הדן בשני ההליכים להיחשף למסה קריטית של ראיות לא קבילות בדמות התיקים הפתוחים, בנוסף לנסיבות כאלה ואחרות של המערער" אשר עשויות להטות את שיקול דעתו של המותב ולהשפיע על האופן שבו יעריך את עדותו בהמשך ההליך. המערער מוסיף וטוען כי אין ליתן משקל מכריע לכך שבבית המשפט לענייני תעבורה בירושלים מכהנים מספר מצומצם של שופטים, שכן ישנם שופטים אחרים שלגביהם אין מניעה שידונו בעניינו. לבסוף, טוען המערער כי ההליך מצוי בשלביו הראשונים כך שהעברתו לדיון בפני מותב אחר לא תגרום לסרבול ממשי של ההליך. לנוכח האמור לעיל, סבור המערער כי יש להורות על פסילת המותב, למצער מחמת מראית פני הצדק.

7. עינתי בטענות המערער ובנספחים שצורפו, ובאתי לידי מסקנה כי דין הערעור להידחות. המבחן לפסילת שופט מלשבת בדין מעוגן בסעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, ולפיו יש לבחון אם קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים מצד המותב. לא שוכנעתי כי המערער הרים את הנטל להוכחת נסיבות כאלה בשלב זה. כפי שנפסק לא אחת, העובדה שמותב דן בהליך נוסף המתנהל בעניינו של נאשם אינה מקימה כשלעצמה עילת פסלות (ראו: ע"פ 3963/00 בן גביר נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (4.7.2000); ע"פ 2747/23 זובידאת נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (4.4.2023); ע"פ 4355/22 קימרי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (7.7.2022)). לשם פסילת המותב נדרש להראות כי הוא נחשף ל"מסה קריטית" של ראיות לא קבילות בעניינו של בעל הדין שממנה לא יוכל להשתחרר או שקבע קביעות נחרצות שיש בהן כדי להשליך על עניינו של הנאשם (ראו, למשל: ע"פ 6441/22 רמיחאת נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (30.10.2022); ע"פ 3748/21 גזאלה נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (13.6.2021)). עוד נפסק בהקשר זה, כי אין מקום להעלאת טענות בעלמא בענין היחשפות המותב לראיות בלתי-קבילות, ויש לפרט מהן הראיות שאליהן נחשף המותב ולהבהיר באופן קונקרטי כיצד צפוי המידע להשפיע על שיקול דעתו (ראו: ע"פ 3856/21 בנטאמלק נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (16.6.2021); ע"פ 6909/21 עודה נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (18.11.2021); ע"פ 7513/22 קלש נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (1.12.2022)).

8. טענתו המרכזית של המערער היא כי "במסגרת ההליך עלול המותב הדן בשני ההליכים להיחשף למסה קריטית של ראיות לא קבילות" בעניינו, אשר עשויה להשפיע על שיקול דעתו של המותב ועל הערכת עדותו של המערער בהליך דן. טענת המערער בשלב זה היא ספקולטיבית בלבד, ואין בה כדי לבסס קיומה של עילת פסלות. שני ההליכים המתנהלים בעניינו של המערער עודם בראשיתם: בהליך הראשון עדיין לא החלה שמיעת הראיות; והמערער טרם השיב לכתב האישום נושא ההליך דן. זאת ועוד, חרף הדמיון בין העבירות המיוחסות למערער, שני ההליכים עוסקים בפרשיות שונות וכפי שאף ציין המערער, העדים שצפויים להעיד בכל אחד מן ההליכים שונים הם. בנסיבות אלו, ובהינתן השלב המקדמי שבו מצויים ההליכים, אין לדעת כיצד הם יתפתחו; אילו ראיות יוגשו בהליך הראשון והאם יהיה בהן משום "מסה קריטית" המצדיקה את פסילת המותב. כמו כן, אין לדעת בשלב זה אם ייקבעו ממצאים נחרצים בהליך הראשון שיהיה בהם כדי להשליך על ההליך דן. לפיכך, לא שוכנעתי כי עלה בידי המערער להראות כי קיים בשלב זה חשש ממשי למשוא פנים או כי טעמים של מראית פני הצדק מצדיקים את פסילת המותב כבר בשלב זה. חזקה על המותב כי ידון בהליכים באופן אובייקטיבי וללא משוא פנים, ואם בהמשך ישתנו הנסיבות באופן שיצדיק בחינה מחודשת של הנושא, ניתן יהיה לעשות כן.

9. בשולי הדברים ולמעלה מן הצורך, אוסיף כי מהחומרים שהובאו בפניי עולה כי המערער ידע כבר בחודש ינואר 2023, עם חידוש ההליך הראשון נגדו, כי שני ההליכים המתנהלים בעניינו נדונים בפני אותו מותב. עם זאת, רק במהלך דיון ההקראה בהליך נושא הערעור דן מיום 3.5.2023, העלה בא-כוח המערער לראשונה את טענת הפסלות. בנסיבות אלה, ספק אם התנהלות המערער מקיימת את הוראת סעיף 146(ג) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, שלפיה בעל דין נדרש להעלות טענת פסלות "מיד לאחר שנודעה לו עילת הפסלות", וכבר נפסק בהקשר זה כי עילת פסלות אינה בגדר "נשק סודי" שאותו ניתן לשמור לעת מצוא (ראו והשוו: ע"פ 3296/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (1.6.2021); ע"פ 4817/22 מלון חוף בע"מ נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (23.8.2022)).

10. אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"ד באייר התשפ"ג (15.5.2023).

ה נ ש י א ה
